

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3628/2022
25.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милан Ивошевић, адвокат из ..., против туженог ЈКП Градског саобраћајног предузећа „Београд“, са седиштем у Београду, ради поништаја решење о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2031/21 од 06.12.2021. године, у седници већа одржаној 25.10.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2031/21 од 06.12.2021. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 2948/18 од 16.12.2020. године, ставом првим и другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се поништи као незаконито решење туженог о отказу уговора о раду бр. .. од 05.12.2002. године и да се обавезе тужени да тужиоца врати на рад. Ставом трећим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2031/21 од 06.12.2021. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и наведена првостепена пресуда је потврђена у ставу првом и другом изреке.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. и 441 Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11...10/23) - ЗПП и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује посебно на остале битне повреде одредаба парничног поступка, због којих се ревизија у смислу члана 407. ЗПП може изјавити, иако је ревизија формално изјављена и из тих разлога. Одредба члана 407. став 2. ЗПП прописује да се ревизија не може изјавити због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања осим у случају из члана 403. став 2. ЗПП. Побијана пресуда није донета применом наведене законске одредбе, па оспоравње оцене доказа којим се суштински оспоравају чињенице утврђене у првостепеном поступку није дозвољено у ревизијском поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је код туженог обављао послове ... у Групи ... - Сектор одржавања ..., на основу уговора о раду од 05.12.2002. године и припадајућих анекса.

Решењем тужене .. од 27.06.2018. године, тужиоцу је отказан уговор о раду, из разлога што је дана 07.03.2018. године, када је према распореду рада радио у времену од 14,00 до 22,00 часова, без одобрења и писане дозволе за излазак из предузећа, потписане од стране непосредног руководиоца пословође ББ и без евидентирања идентификационом картицом око 17.00 часова, самовољно напустио радно место којом приликом је покушао да отуђи 6 литара дизел горива и четири литра уља који су се налазили у пластичним флашама од по две литре (5 флаша), сакривени испод прслука и блузе, у чему је спречен од стране дежурног радника унутрашње безбедности ВВ на улазно-излазној капији Депо Сава. Том приликом се тужилац у циљу избегавања одговорности запосленима унутрашње безбедности и припадницима МУП-а представио лажним именом, презименом и везним бројем - ГГ вез. бр. .. и истим лажним подацима потписао две изјаве које је дао радницима унутрашње безбедности. Наведеном радњом тужилац је поступио противно члану 7. ст. 1. Упутства о коришћењу идентификационих картица запослених код туженог и вођењу евиденције у присуству радно ангажованих и трећих лица од 08.02.2016. године, којим је регулисано да запослени, при изласку из круга предузећа у току радног времена, дозволу за излазак из предузећа потписану од стране руководиоца предају раднику ФТО, а ИД картицу приносе читачу означеном са одлазак, као и члан 16. став 1. Правилника о правима, обавезама и одговорности запослених у Сектору одржавања код туженог бр. од 25.10.2013. године, којим је регулисано да запослени у Сектору одржавања, у току рада могу напустити послове које обављају само по одобрењу непосредног руководиоца, који је дужан да о овоме благовремено извести Шефа одржавања. Тужилац је описаним поступањем учинио повреду радне обавезе из члана 179. став 2. тачка 1. и 5. Закона о раду, члан 77. став 1. тачка 1. алинеја 1. и 5. подтачка. 1. и 11. и тач. 2. алинеја 8. под тач. 3. Колективног уговора код туженог од 28.01.2015. године, чија је примена продужена анексом II Колективног уговора од 01.02.2018. године и анексом III Колективног уговора туженог од 01.06.2018. године, као и из тачке 10. под 3. уговора о раду бр. од 05.12.2002. године: самовољно напуштање радног места у току радног времена, покушај отуђења или отуђења имовине предузећа, несавесно или немарно извршавање радних обавеза, поступање противно одредбама закона, општим актима послодавца и другим правилима службе, несавесно или неквалитетно или неблаговремено обављање радних задатака или поступање противно одредби закона, општим актима предузећа и другим правилима служби, те тужилац из наведених разлога не може да настави рад код туженог. У образложењу решења је наведено да је шеф одржавања СП „Нови Београд“ поднео пријаву-извештај о учињеној повреди

радне обавезе бр. .. од 16.03.2018. године, против тужиоца из разлога што је дана 07.03.2018. године, заустављен на излазној капији Депо Сава од стране дежурног смене Унутрашње безбедности ВВ, којом приликом није имао пропусницу за излазак нити је користио своју ИД картицу, којом би евидентирао излазак. Том приликом су код тужиоца пронађене три флаше од по две лигре дизел горива и две флаше од по две литре уља, после чега су му гориво и уље одузети и затражено му је да напише изјаву што је он и учинио наводећи лажне податке. На основу наведене пријаве директор СП „Нови Београд“ поднео је директору туженог информацију број .. од 20.03.2018. године, са предлогом да се запосленом откаже уговор о раду, са чиме се директор предузећа сагласио дана 22.03.2018. године. Такође је наведено да је по спроведеном доказном поступку утврђено као неспорно да је тужилац дана 07.03.2018. године по распореду рада радио на пословима ... у СП "Нови Београд", у времену од 14,00 до 22,00 часа, да је око 17,00 часова самовољно напустио радно место тако што је без одобрења и писане дозволе за излазак из предузећа, потписане од стране непосредног руководиоца пословође ББ и без евидентирања идентификационом картицом, заједно са ... ДД изашао кроз улазно-излазну капију Дспо „Сава“, а што произлази из прегледа улазака - излазака из предузећа за период од 01.03. - 31.03.2018, године, као и изјаве пословође ББ, радника Унутрашње безбедности ВВ и ЋЋ и изјаве самог тужиоца, да је тужилац при изласку из погона покушао да отуђи 6 литара горива (3 флаше залремине од по 2 литра) и 4 литра уља (2 флаше запремине од по 2 литра), сакривене испод прслука и блузе у чему је спречен од стране радника Унутрашње безбедности ВВ, који га је на капији зауставио, представио се, легитимисао и затражио да покаже шта има код себе, када је тужилац наведене флаше извадио испод прслука и блузе, да се тужилац након што је заустављен од стране радника Унутрашње безбедности представио лажним именом, презименом и везним бројем и истим лажним подацима потписао две изјаве које је дао радницима Унутрашње безбедности, а чији прави идентитет је утврђен након доласка полиције, да је у својеручно написаним изјавама непосредно након догађаја, као и у изјашњењу на упозорење од 16.05.2018. године, тужилац признао да је изнео 6 литара горива и 4 литра уља, а које је сакрио испод прслука и блузе, да из изјава радника Унутрашње безбедности ВВ и ЋЋ, произлази да се тужилац није бунио нити негодовао приликом прегледа, није негирао да је покушао да изнесе гориво из предузећа, свестан чињенице да је погрешно. Наведено је да је тужилац поступио супротно стандарду очекиваног понашања на свом радном месту и учинио повреду радне обавезе која му је пријавом стављена на терет, те је решено као у диспозитиву, а дата је поука о правном леку.

Пре доношења оспореног решења, тужени је 12.05.2018. године, запосленом доставио упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду у коме су наведени основ за давање отказа, чињенице и докази који указују на то да су се стекли услови за отказ и рок за давање одговора на упозорење. На наводе из упозорења се тужилац благовремено изјаснио и у изјашњењу од 16.05.2018. године је, између осталог, признао да га је при изласку из круга предузећа у току радног времена зауставио ВВ и да је сакривене испод прслуке и блузе покушао да изнесе 6 литара горива и 4 литра уља.

Одредбом члана 7. ст. 1. Упутства о коришћењу идентификационих картица запослених КП ГСП "Београд" и вођењу евиденције о присуству радно - ангажованих и трећих лица бр. 1819 од 08.02.2016. године, предвиђено је да запослени, при изласку из круга предузећа у току радног времена, "Дозволу за излазак из Предузећа". потписану

од стране руководиоца, предаје раднику ФТО, а ИД картицу приноси читачу означеном са „Одлазак”.

Одредбом члана 16. ст. 1. Правилника о правима, обавезама и одговорности запослених у Сектору одржавања ЈКП Градско саобраћајно предузеће "Београд" бр.12646 од 25.10.2013. године, предвиђено је да запослени у Сектору одржавања у току рада могу напустити послове које обављају само по одобрењу непосредног руководиоца, који је дужан да о овоме благовремено обавести шефа одржавања.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су, с позивом на одредбе члана 179. став 2. тачка 1. и 5. Закона о раду, закључили да је тужиоцу законито отказан уговор о раду, јер је повредио радне обавезе прописане општим актом послодавца и уговором о раду. Тужилац је напустио радно место и изашао из погона у току радног времена, без дозволе потписане од стране руководиоца и евидентирања ИД картице, као и покушао да отуђи 6 литара горива (3 флаше од по 2 литра) и 4 литра уља (2 флаше од по 2 литра), сакривши их испод прслука и блузе у чему је спречен од стране радника Унутрашње безбедности ВВ, чиме је учинио повреде радне обавезе иредвиђене чл. 77. став 1. тачка 1. алинеја 1. и 5. подтачка. 1. и 11. и тачка 2. алинеја 8. подтачка 3. Колективног уговора код туженог и тачке 10. под 3. уговора о раду од 05.12.2002. године, и то самовољно напуштање радног места у току радног времена, покушај отуђења или отуђења имовине предузећа, несавесно или немарно извршавање радних обавеза, поступање противно одредбама закона, општим актима послодавца и другим правилима службе, несавесно или некавалитетно или неблаговремено обављање радних задатака или поступање противно одредби закона, општим актима предузећа и другим правилима служби.

Правилно су нижестепени судови применили материјално право када су одбили тужбени захтев за поништај оспореног решења туженог и акцесорни захтев за враћање на рад.

Одредбом члана 179. став 2. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05...13/17) прописано је да послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који својом кривицом учини повреду радне обавезе и то ако несавесно или немарно извршава радне обавезе (тачка 1.) или учини другу повреду радне обавезе утврђену општим актом или уговором о раду (тачка 5.).

Одредбом члана 77. став. 1. тач. 1. алинеја. 5. подтачка 1. и 11. Колективног уговора код туженог бр. 1296 од 28.01.2015. године, са анексом II од 01.02.2018. године и анексом III од 01.06.2018. године, прописано је да послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који својом кривицом учини повреду радне обавезе утврђену овим уговором, односно уговором о раду и то: поступање противно одредбама Закона, општим актима послодавца и другим правилима службе, као и у случају покушаја отуђења или отуђење имовине послодавца, док је тачком 2. алинеја 8. подтачка 3. предвиђено да послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који не поштује радну дисциплину, и то ако самовољно напусти радно место у току радног времена.

Из чињеничног утврђења у поступку оцене законитости решења о отказу уговора о раду, следи да је тужилац учинио повреде које су му отказним решењем стављене на терет, због чега му је законито отказан уговор о раду са припадајућим анексима. По оцени Врховног суда правилан је закључак нижестепених судова да су се

у радњама тужиоца, стекла обележја повреде радне обавезе утврђене чланом 77. став. 1. тач. 1. алинеја. 5. подтачка 1. и 11. Колективног уговора туженог и то: поступање противно одредбама Закона, општим актима послодавца и другим правилима службе и покушај отуђења имовине послодавца. Наиме, тужилац је напустио радно место и изашао из погона у току радног времена, без дозволе потписане од стране руководиоца и евидентирања ИД картице, а што поступање супротно правилима прописаним интерним актима послодавца, а којом приликом је покушао да отуђи 6 литара горива (3 флаше од по 2 литра) и 4 литра уља (2 флаше од по 2 литра), сакривши их испод прслука и блузе у чему је спречен од стране радника Унутрашње безбедности ВВ, чиме је тужилац скривио повреде радне обавезе прописане општим актом послодавца, због чега је образован отказни разлог из члана 179. став 2. тачка 5. Закона о раду. Код наведеног, у присуству кривице запосленог за повреду радне обавезе, а уз чињеницу да је тужени поступак отказа уговора о раду спровео у складу са законом, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су оценили да је тужбени захтев неоснован, те да је решење о отказу уговора о раду законито.

Супротно наводима ревизије, тужени је у свему правилно спровео поступак који је претходио доношењу решења о отказу уговора о раду. Пре отказа уговора о раду, тужени је тужиоца писаним путем упозорио на постојање разлога за отказ, у складу са обавезом из члана 180. Закона о раду, на које се тужилац изјаснио, а у упозорењу и у решењу о отказу уговора о раду јасно су образложене све околности и разлози који су довели до доношења побијаног решења.

Имајући у виду да је тужиоцу законито престао радни однос, неоснован је његов захтев за реинтеграцију у смислу члана 191. став 1. Закона о раду.

Осталим наводима ревизије се побија утврђено чињенично и оцена изведених доказа, што није дозвољено у поступку по ревизији у смислу одредбе члана 407. став 2. ЗПП. Осим тога, све ове наводе истицане и у жалби тужиоца, другостепени суд је ценио и о истима дао правилне и јасне разлоге које прихвата и ревизијски суд.

Из наведених разлога, применом члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић